

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVEZDOSLAVA

Kramérusovy

Cyf. k. Pražské Poštovské Noviny.

Roku 1790.

Čís. 52.

Druhý roční běh.

W Sobotu dne 25 Prosince.

Mozličné Zpráwy strany wálky y potoge.

Kapitán Bassa, neb neyvyšší Wúdce nad wálečnými lodjmi, galké Konstantynopolstij listowé w známost wádij skutečně dne 4 října walmi slawný wgezd do aužlabj před rymž hlawnjm Tureckým městem držel. On byl s hlúčnau střelbau z kusů přitwřán, ač mnohokrát geho wálečné lodj na černém moři welikau porážku trpěly. Co e dalo nepochyběně tím ohledem, aby lid sobecný šfaten, a při zmužilé myslj zachowán byl. Po wšsech ceremonyjch, kterěz se při aužlabj držely, pak Kapitán odebral se na cysářsky hrad,

geg neyvyšší Sultán s neywětšij počestnostj přigal, propugčil mu swého milostiwého wyslyšsenj, a geg w kařtan krásný oblecy, y mu turban s perjm, kterěz z samých brylantanů wdělané bylo, na hlavu wstawiti poručil. Také Wiceadmiral a Kontraadmiral byli zlatým perjm přiokrasleni, a každý třjmi tisfey piařtřů obdarowáni. Podobně mezy wšsecky Kapitány a oficyry nad lodjmi dle gjdj důstogensřwj a zářtuh byli rozdání darowé, a wdowám y dětem poněk oficyřjch, genž na lodjch zabynuli, neyvyšší Sultán hogné wykázal wyzřiwenj. Posřez také weliká summa pe-

něz

něž mezi wogaty a wálečné plawce byla rozdána.

Po tomto wyslyšenj Kapitána Bassy wssickni sli k přistawu, a v přitomnosti neywyššiho Sultána wálečné lodj předstawowaly bitwu na moři, na kterauž s wžasnutim a podiwem wesškeren lid hleděl. Nato wssecky lodj odplynuly na ono místo, kdež se přes zymu k budaucý wálečné potřebě zprawowati musý. Téhož dne gestře měli lidé giné podjwání kterěz wssak gin bylo truchliwéjššj. Neywyššj Sultán hlavu někdejššho Walašského hospodáře, Knjzete Mikuláše Mawrojeny, na cýsaršský hrad wywěsyti poručil.

Dne zho listopadu Dragoman neb slumocník Tureckého dwora odebraw se k Panům Poslům, Anglickému a Holandskému, genž gest P. Kuslie a P. Dedem, gménem neywyššiho Sultána gich pozwal k onomu shromáždění, kterěz se přjcinau wygednání pokoge mezi Rakaušským a Ottomanšským dworem w čistowě držeti má; také Panu Poslu přitom požádal, by strze své prostřednjctwj tuto welmi důležitau wěc w neymožnějššj čerstwosti k swému stawu přiwesti hleděli. Gaž se ale wj, rito Ministrówé od swých dworů nemagi žádného poručení k prawenému shromáždění geti; tau přjcinau můžeme pochybowati, aby Turkům w čem ney menššim podle gich žádosti poslawžili.

Giný list z Konstantynopole wyprawuge, že ke koncy měsíce září přigel tam Sekretář Králowšského Ssweydského Posla, kterěz od Krále swého Tureckému dworu přinesl tu zpráwu, že geho Milost Král s Kuskau Mocnár-

kau pokog učinil, a gažé ho přjcinu k tomu donutily. Mezy tím gažkoli Král swé důwody přednášel, y dwůr Turecký o swém dobrém přátelstwj w bezpečowal, předce Turecký dwůr při dodání té zpráwy welikau nad nj měl nelibost, a pokládal gi za porušenj oné přátelšké smlauwy, kterauž byli mezy sebau tito dworowé zawřeli.

Při koncy těchto Tureckých zpraw připomeneme hned o slawných Rusých, gichžto witezstwj po tu chwili nemá žádného konce. Cýsaršský Ruský Posel při Wjdenšském dwore, Knjze Galicyn, obdržel zpráwu z Bendru na den 23 listopadu zastanau, kteráz takto znj:

"Polnj Maršalek Knjze Potemkin dal poručení Generalmajorowi Rybasowu, aby obogj menššj lodstwo, kterěz se na dwau ramenách řeky Dunage, totiž w té straně od Sunné a Bylie, našlezo, dohromady srazyl, a Turkům wssecku plawbu okolo Turecké, 4 hodiny cesty od Ismailu ležicý pewnosti Tulci zamezyl. Podle toho rozkazu Ruske sgednocené lodj pustily se po Dunagi nahoru, a dne 17 listopadu wrazyly na 17 Tureckých wálečných lodj. Kapitán nad Ruskými lodjmi Pan Achmatow, genž k tomuto předsewzeri zřízen byl, w tu chwili dorazyl na Turecké lodj, a hnal ge zpět s takowau mocý a násylim, že ony přjmo k řečené pewnosti Tulci prchnauti musyly. Rusowé čtyři z těchto nepřátelšských lodj zagali, a ostatnj ohněm pohubili. A když se obě ggmul, kterěz y stawenim okolo pewnosti swau prudkosti škodil, nastal obywatelům takowý strach a hrůza, že pro nez bezpečnost a negjistotu swého žiwota mě-

sto opustili, a dále do země vprkem vtr-
kali. Druhého dne nato Rusové wy-
stoupili z lodí, a toto opustěné město
opanovali. Nalezli tam, krom rozlič-
ných děl, 24 lodí k dowážení spíše a
válečných potřeb, též mnoho potravy
a válečného nářadí. „

„Také Rusové blíž samé pevnos-
ti Ismailu ležící ostrov na Dunagi
opanovali, a na něm již patrye zaklá-
dají, z kterýchž do též pevnosti střeliti
budou. „

Z Petrohradu w těchto dnech teprw
přišla obšírná zpráva strany onoho wj-
těžství, kteréz Ruský Generál Serman
nad Serastyerem Bassau z Anapy, genž
jméno má Báthal, w Kubánu obdržel.
To se stalo na den 11 října. Tato
bitwa byla právě vražedná a ukrutná.
Čtrnáct tisíc Rusů bogowalo proti čty-
řiceti pěti tisícům Turků a Tatarů.
W wodě stopeno jest velké množství
Turků, a pagnety a blawněmi od ručnic
probodli a vrlautli gich Rusové as k půl
sedma tisícům. Turkům pobrali 32 děl
rozličné velikosti, 16 tisíc ručnic, přes
16 tisíc šawlí a noží, mezy kterýmiž
byli zlatem a stříbrem wykládané, y gi-
né s dyamanty fasované; 700 konj, a
300 welblaudů, na kterýchž kafe, reyže
y gina potravina naložena byla. Poně-
wadž Rusové s těmito howady zacházeti,
a gich říjiti nevměli, tedy jim Gene-
rál Serman poručil wsecky rozsekati,
což se y stalo. Posléz Rusové dostali
za kořist wsecku válečnou potřebu a
potrawu, a zvláště velké stádo skopců,
kteréz Turecká armáda stráwiti měla;
wogenstau kasu, a samého Serastjera
sewšim geho komonstwem zagali, mezy

kterýmiž byly dvě krásné ženské, mladé
Tatarky, milenky Serastyerowy, z nichž-
to gedna gačo Bohyně Džana, a druhá
gačo Proserpina oblecena byla. —

Dle zpráwy z Bukarestu, Rusové
teď náležitě oblehli pevnost Ismail, a
gačž se dokládá, již ona rukauim gegich
nevgde. Obleženj této pevnosti wzalo
teprw počátek na den 24 listopadu, po-
něwadž předtjm Ruským lodjm, z kte-
rýchž lid také k tomu velikému předse-
wzeti přčen byl, mnohé překážky w ces-
tě stály. Po tu chwili na druhé straně
Dunage pozůstával toliko slabý pluk
Tureckého lidu, kterýž taženj mocných
Rusů nikterak odolati nemohl. Napros-
ti tomu w Sylistrye, Rusenu, Wykopoli,
Brally a Durčewa wsecko wogstem Tu-
reckým náležitě osazeno jest. Mnozy
nášši oficyři od Boburského wogsta do-
stali powolenj, že při obleženj pevnos-
ti Ismailu přítomni býti mohou.

W některých weřejných listech v-
wadí se w známost následující wj-
těžství, kteréhož Rusové opět nad Turky
dosáhli; a zvláště list z Rakaus ono wj-
těžství na tento způsob wyprawuge:
„Dne 13 toho w večer cysářský Ruský
Posel při Widenšském dwore, Rnjže Ga-
licyn, obdržel pořádnau zpráwu od Ru-
ského wogsta, že se tyto Turecké pevnos-
ti, Ismail a Dusbek, podle kapitulacy
Rusům poddaly, a tito přes 4 tisíce
Turků w nich zagali. Dále také Ruso-
vé na Dunagi zagali 24 Tureckých lodj,
142 kusů, 1 tisíc 500 centnyřů prachu,
700 centnyřů cwjpochu, 200 welblau-
dů, a též velké množství válečných
potřeb y rozličné potraviny za kořist do-
stali. „

Gať slyšeti, Rusové wybogowali Ismail a Anselk po malé bitvě, kteranz s Seraskyerem blíž Ismailu stogjicým swedli, a geg cele na hlavu porazyli. Po tomto šťastném předsevzetj Turecký Seraskyer w tu chwili s swým wálečným lidem w neywětšim nepořádku tabl na druhau stranu Dunage, a tu se také položil. Gať se tedy podle této zpráwy zdá, Rusové nynj na Sylistryi směřuji.

Uly poněkud těmto teď připomenutým zprávám wjru příkládáme, wšak ale podle posledních Widenšých dworšých nowin dosawad o gich gistotě w bezpečení negsme. Naproti tomu zmíněné Widenšké dworšké nowiny giné nám wítězstwj ze strany Rusu na den 18 prosynce wyprawuji: "Podle štafety z Bendru, předewčjrem ráno Rusky Pan Posel Knjze Galicyn obdržel následujicý zpráwu, kteráz wyprawuge, co Rusowé na lodjch po Dunagi gestře dále před se wziali: Dne 24 listopadu geden djl lodj Ruskych pustil se k Isaci. Když se blížily k též pewnosti, prudkost wody gjmi náramně zmjstala, krom toho wšak w předsevzetj swém nikterak nevwily. Nato hned Turcy počali do nich gať z patrye před pewnosti, tak y z lodj, gichž přes 30 bylo, s welikým násyljím páli. Rusowé ale nemagjce na to žádného ohledu, předce w neylepšim pořádku plyz nuli, a nepálili dřjwe, až pak wystřelenj z kusu nepřjtele snadně dostihnauti mohli. Okolo dwau hodin zpoledně bylo konec porážky, kteráz Rusum náležite přinesla wítězstwj. Rusowé popálili, a djlsem stroskotali 21 nepřátelšých lodj, ostatnj zagali, a Turcy, opustiwšse lodj, patrye y pewnost, dali se na wřkánj.

Poněwadž pewnost Isaci byl hlavni sklad potravj pro wesškeré nepřátelške wogško, tedy lehce může se sauditi, co tu Rusowé za kořist dostali. Krom střel: by, genž byla na lodjch nalezena a s njmi wybogowána, w obradách pewnosti našli Rusowé 33 mosaznych dět, a geden moždiř na fauli 480 liber těžkau. Toto slawné wítězstwj proto tjm paměti hodněgšj gest, poněwadž Rusowé při celém tom přjbehu ani gediného muže neztratili.

Páni Minystrowé oněch dworšých genž wygednánj pokoge mezy našim a Tureckým dworem na starosti magj, až do této chwile gsau w Bukarestu, a podle toho gest wjdeno, že shromážděnj podnes newzalo žádného počátku, anjž se gistotně wědělo do toho dne, co tento list odcházal, zdali ono w Čistowě skutečně držáno bude. Přjčina toho se klade, poněwadž w té straně okolo Čistowa na wšsem weliký nedostatek gest, tak žeby Páni Poslowé nijádnau potravau slusně zaopatření býti nemohli. Posledně snad předce na to přjgde, že se shromážděnj gen w Bukarestu držeti bude.

Pan hrabě František Esterházy staršj, kteréhož geho cýs. král. Milost za Posla ustanowil k gednánj o pokog, gjž z Presspurku odjel do Bukarestu,

Ostatně co se gestře na Turecké důležitosti porahuge, my wšse tuto krátce položjme. W Syrmii žemané nynj tak welice proti Turkům rozhorčeni gsau, že gich nic wpokogiti nemůže, leč wšlyšj, že Král Oberšty, pro něhož žjwor swug položiti hotowj gsau, při budaucým nawownánj s Turky naprosto ničeho nez

ztraš